

Cestnine, davki

Za vozila, ki so kupljena za prevoz invalidov, se **davka ne plačuje**.

Za nadomestilo za invalidnost ter dodatek za tujo nego in pomoč se **ne plača dohodnine**.

DRUŽINSKI POMOČNIK

Pravica do izbire družinskega pomočnika **pripada polnoletni osebi**, ki se lahko usposobi le za sodelovanje pri posameznih aktivnostih, potrebuje stalno nego, varstvo, pomoč in vodenje, je omejena v gibanju.

Družinski pomočnik je oseba, ki invalidni osebi **nudi vso pomoč**, ki jo potrebuje (nastanitev, nego, prehrano, gospodinjska opravila, spremstvo in udejstvovanje pri različnih družabnih aktivnostih...). To je lahko oseba, ki ima isto stalno prebivališče kot invalidna oseba, oziroma eden od družinskih članov invalidne osebe. Za svoje delo prejema plačilo za izgubljeni dohodek, ki za leto 2018 znaša 734,15 EUR (bruto). CSD odloči o izbiri konkretne osebe za družinskega pomočnika na podlagi mnenja invalidske komisije.

Občina od bruto zneska za pravice družinskega pomočnika plača vse potrebne prispevke in družinskemu pomočniku nakaže neto znesek, vendar pa mora invalidna oseba in njeni zavezanci za preživljanje občini povrniti sredstva, ki jih je ta namenila za pravice družinskega pomočnika, skladno z njihovo plačilno sposobnostjo.

BIVANJE

Institucionalno varstvo je oblika bivanja v zavodu ali drugi organizirani obliki, ki upravičencem nadomešča, dopolnjuje ali zagotavlja funkcijo doma ali lastne družine. Obsega osnovno, socialno in zdravstveno oskrbo.

Prejemniki nadomestila za invalidnost so dolžni prispevati za vključitev v storitev institucionalnega varstva, v skladu s svojimi možnostmi. V kolikor s svojimi dohodki ne morejo pokriti stroškov celotne storitve, lahko na CSD uveljavljajo **oprostitev plačila institucionalnega varstva**. V tem primeru doplačilo izvede občina stalnega prebivanja. Če je uporabnik storitve, ki uveljavlja oprostitev plačila storitve institucionalnega varstva, lastnik nepremičnine, se mu z odločbo o oprostitvi plačila prepove odtujiti in obremeniti nepremičnino, katere lastnik je, v korist občine, ki zanj financira institucionalno varstvo.

DODATNE INFORMACIJE

Eva Korenč, OE Dečkova, 051 207 163, eva.simikic@centerjanezalevca.si

Sandra Bermanec, OE Levstikov trg, 01 2418 143, sandra.bermanec1@guest.arnes.si

Breda Holc, OE Jarše, (01) 24 18 114, bredda.holc@guest.arnes.si

VEČ:

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve / www.mddsz.gov.si

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport / www.mizs.gov.si

Center Janeza Levca Ljubljana

KAJ
KDAJ
KAKO
ZAKAJ

18

Informacije za starše učencev,
ki se izobražujejo v posebnem programu
vzgoje in izobraževanja

Zakonodaja in pravice, ki izhajajo iz statusa invalida

maj 2022

Spoštovani starši,
pred vami so informacije, ki smo jih pripravili na podlagi večkrat zastavljenega vprašanja – kakšne so pravice mojega otroka ob polnoletnosti in kako jih uveljaviti. Upamo, da vam bo zloženka v pomoč pri sprejemanju odločitev in urejanju pravic. Strokovni delavci CJL

IZOBRAŽEVANJE

Učenci s posebnimi potrebami, ki so bili vključeni v poseben program vzgoje in izobraževanja in so izpolnili osnovnošolsko obveznost, lahko nadaljujejo izobraževanje v posebnem programu vzgoje in izobraževanja še 11 let, vendar najkasneje **do 26. leta starosti**.

Program je po 18. letu starosti namenjen učenju za življenje in delo, kjer je poudarek predvsem na izobraževanju odraslih in zagotavljanju njihovih pravic do samouresničevanja in kakovosti življenja. Čim večji del vsebin iz posameznih področij je namenjen opravljanju praktičnih zaposlitev s ciljem doživljanja uspešnosti in čim **večje samostojnosti ter neodvisnosti učencev** za uspešno vključevanje v delo in življenje.

STATUS

Statusa invalida lahko pridobi oseba s trajnimi prirojenimi ali pridobljenimi okvarami, ki se zaradi invalidnosti ne more socialno vključevati v skupnost brez nudenja storitev socialnega vključevanja in ne more samostojno opravljati večine ali vseh življenjskih potreb ter si zagotavljati sredstev za preživljanje. Pogoj je, da ima slovensko državljanstvo ali dovoljenje za stalno prebivanje prijavljeno v Sloveniji. Status invalida lahko pridobijo z **dopolnjenim 18. letom** starosti oz. z dnem ugotovitve invalidnosti, če je bila ta ugotovljena kasneje (a najkasneje do 26. leta). Pridobitev statusa invalida je pogoj za pridobitev pravic, ki so nadalje našteje.

Vlogo za pridobitev statusa se odda na pristojnem centru za socialno delo (v nadaljevanju: CSD) pri koordinatorju za invalidsko varstvo in se ji priloži:

- odločba o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami,
- odločbo CSD o dodatku za nego otroka ali
- mnenje invalidske komisije ZPIZ.

Zakonsko določenega **roka za oddajo vloge** za pridobitev pravice ni, praviloma pa se status prične urejati pred dopolnjenim 18. letom starosti, ko ste starši še vedno otrokovi zakoniti zastopniki.

SKRBNIŠTVO

Sodišče osebo, ki zaradi motnje v duševnem razvoju ali težav v duševnem zdravju, sama, brez škode zase, ni sposobna poskrbeti za svoje pravice in koristi, postavi pod skrbništvo in ji imenuje skrbnika. Sodišče v odločbi o postavitvi pod skrbništvo določi obseg skrbnikovih obveznosti in pravic.

Skrbnik mora skrbeti za varovančevo osebnost, upoštevati pri tem vzroke, zaradi katerih je bila oseba postavljena pod skrbništvo, ter si prizadevati za izvajanje zdravstvenih ukrepov za odpravo teh vzrokov in varovančevo usposobitev za samostojno življenje in delo.

Skrbnik varovancu, v okviru njegovih sposobnosti, omogoči oblikovati življenje po lastnih željah in predstavah.

Starši lahko pričnete postopek sami z oddajo vloge na sodišču ali pa s pomočjo CSD. Skrbnik je lahko le ena oseba. Skrbništvo preverja in nadzoruje CSD.

DOHODKI IN DRUGE PRAVICE TER OLAJŠAVE

Nadomestilo za invalidnost

Nadomestilo za invalidnost se uredi na podlagi statusa invalidnosti na CSD. Invalidna oseba ga lahko pridobi ne glede na premoženjsko stanje. Če ima posameznik priznane pravice do dohodkov iz drugega naslova (na primer: družinsko pokojnino) mora najprej uveljaviti to pravico. Višina nadomestila je enaka seštevku denarne socialne pomoči in varstvenega dodatka, kar znaša 620,18 EUR.

Če invalid sklene delovno razmerje, se mu nadomestilo izplačuje v višini razlike med prejetjo plačo in zneskom neto minimalne plače. Ko invalidu delovno razmerje iz kakršnega koli razloga preneha, ima znova pravico do nadomestila v polnem znesku.

Dodatek za pomoč in postrežbo

Do dodatka za tujo nego in pomoč je upravičena oseba, ki potrebuje pomoč in postrežbo druge osebe za opravljanje osnovnih življenjskih potreb. Višina je odvisna od tega koliko pomoči oseba potrebuje. Odmeri se v treh višinah:

- za opravljanje večine osnovnih življenjskih potreb ter za slabovidno osebo 157,35 EUR,
- za opravljanje vseh osnovnih življenjskih potreb ter za slepo osebo in nepokretno osebo 314,70 evra,
- za osebo, ki potrebuje 24-urni nadzor svojcev in obvezno strokovno pomoč za stalno izvajanje zdravstvene nege 451,27 evra.

Zdravstveno zavarovanje

Osebe s statusom invalida imajo pravico do **brezplačnega** osnovnega in dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja.

STORITVE SOCIALNEGA VKLJUČEVANJA

So se pričele izvajati 1.1.2022 in so namenjene:

- usposabljanju za samostojno življenje,
- vseživljenjskemu učenju,
- prebivanju s podporo in
- ohranjanju socialne vključenosti starejših invalidov.

OSEBNA ASISTENCA

Osebna asistenca je pomoč uporabniku pri vseh tistih opravilih in dejavnostih, ki jih uporabnik ne more izvajati sam zaradi vrste in stopnje invalidnosti, a jih vsakodnevno potrebuje doma in izven doma, da lahko živi neodvisno, aktivno in je enakopravno vključen v družbo. Kot osebna asistenca se šteje pomoč pri temeljnih dnevni opravilih komunikaciji in obvezna prisotnost pri uporabniku v primeru najtežjih invalidnosti.

Do osebnega asistenta je upravičena oseba, če potrebuje pomoč najmanj 30 ur tedensko.

